

Departamento de Vento Metal

Programación de Tuba

Curso 2022-2023

CMUS PROFESIONAL DO CARBALLIÑO

Praza Maior, 1, 32500 - O Carballiño (Ourense)

Tlfn.: 988 53 00 07 / Fax: 988 53 00 08

cmus.profesional.carballino@edu.xunta.gal

Índice

1. Introducción	4
2. Metodoloxía	5
3. Atención á diversidade	6
4. Temas transversais	6
4.1. Educación en valores	7
4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs) .	7
5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	8
6. Secuenciación por cursos	9
6.1. Curso: 1º GE	9
6.1.1. Obxectivos	9
6.1.2. Contidos.....	9
6.1.3. Avaliación.....	10
6.1.4. Medidas de recuperación	13
6.1.5. Recursos didácticos	14
6.2. Curso: 2º GE	15
6.2.1. Obxectivos	15
6.2.2. Contidos.....	16
6.2.3. Avaliación.....	17
6.2.4. Medidas de recuperación	20
6.2.5. Recursos didácticos	20
6.3. Curso: 3º GE	21
6.3.1. Obxectivos	21
6.3.2. Contidos.....	22
6.3.3. Avaliación.....	23
6.3.4. Medidas de recuperación	26
6.3.5. Recursos didácticos	27
6.4. Curso: 4º GE	28
6.4.1. Obxectivos	28
6.4.2. Contidos.....	29
6.4.3. Avaliación.....	30
6.4.4. Medidas de recuperación	33
6.4.5. Recursos didácticos	34
6.5. Curso: 1º GP	35
6.5.1. Obxectivos	35
6.5.2. Contidos.....	36
6.5.3. Avaliación.....	37
6.5.4. Medidas de recuperación	40
6.5.5. Recursos didácticos	40

6.6.	Curso: 2º GP	42
6.6.1.	Obxectivos	42
6.6.2.	Contidos.....	43
6.6.3.	Avaliación.....	43
6.6.4.	Medidas de recuperación	46
6.6.5.	Recursos didácticos	47
6.7.	Curso: 3º GP	49
6.7.1.	Obxectivos	49
6.7.2.	Contidos.....	49
6.7.3.	Avaliación.....	50
6.7.4.	Medidas de recuperación	53
6.7.5.	Recursos didácticos	54
6.8.	Curso: 4º GP	56
6.8.1.	Obxectivos	56
6.8.2.	Contidos.....	56
6.8.3.	Avaliación.....	57
6.8.4.	Medidas de recuperación	60
6.8.5.	Recursos didácticos	61
6.9.	Curso: 5º GP	62
6.9.1.	Obxectivos	62
6.9.2.	Contidos.....	63
6.9.3.	Avaliación.....	64
6.9.4.	Medidas de recuperación	66
6.9.5.	Recursos didácticos	67
6.10.	Curso: 6º GP	69
6.10.1.	Obxectivos	69
6.10.2.	Contidos.....	70
6.10.3.	Avaliación.....	71
6.10.4.	Medidas de recuperación	73
6.10.5.	Recursos didácticos	74
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	76
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	77
9.	Anexos	78
9.1.	Probas de acceso 1º de grao profesional	78
9.2.	Probas de acceso a outros cursos	79
9.3.	Criterios para a obtención dos premios fin de grao	86
9.4.	Programa do recital de fin de grao profesional.....	87

1. Introducción

A Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música. O artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen. Ditas características veñen ditadas para a nosa comunidade autónoma no posterior *Decreto 198/2007 do 27 de setembro de 2007, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música.*

A finalidade do **grao elemental** das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Así mesmo, a Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas. Os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música fíxanse no Real Decreto 1577/2006, do 22 de decembro e se definen no marco da nosa comunidade no *Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.*

A presente programación dá concreción a ditos decretos a nivel de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste departamento no Conservatorio Profesional de Música de O Carballiño.

2. Metodoloxía

A clase semanal cun só discente permite facer un seguimento individualizado do alumnado tanto en rendemento como na progresión no seu estudo. Dito seguimento permitirá a adecuación e personalización dos procedementos e actividades a desenvolver en función das necesidades, progreso e capacidades do discente.

Tendo en conta que a clase consta dunha hora semanal, tempo que queda escaso especialmente nos discentes dos cursos máis avanzados, a optimización das sesións deberá ser unha prioridade. Polo tanto, parte do tempo de clase dedicárase a fomentar hábitos e ferramentas que potencien a autonomía no estudo individual tanto en aspectos técnicos como nos musicais. Doutro lado, a puntualidade é un aspecto importante na dita optimización do tempo, polo que tratarase de formar una conciencia da importancia da mesma de da necesidade de previsión xa que a montaxe, desmontaxe e transporte do instrumento require dun certo tempo. Fomentar o interese e respecto polo seu tempo persoal de estudo, concienciar da importancia da realización das tarefas encomendadas para casa e establecer uns métodos e hábitos de estudo eficientes serán obxectivos prioritarios a desenvolver no discente. A potenciación do sentido autocrítico tanto na interpretación como na actitude diante a materia fundamentará a consecución de ditos obxectivos.

A vocación do alumnado é outro factor que non se debe esquecer á hora de adoptar as medidas máis eficientes a aplicar en cada discente. Diversos factores (idade, falta de información nas familias, etc.) poden facer que a continuidade a medio-largo prazo nos estudos musicais non estea totalmente definida. Procurarase en todo momento motivar ao alumnado de cara a un maior rendemento e a reforzar dita vocación.

O contacto coas familias dos discentes será de vital importancia para orientar o seu papel no desenvolvemento da formación musical do discente. Fomentarase un contacto fluído así como a valoración por parte das familias da necesidade de solicitar regularmente titorías.

Durante a primeira semana de clase levarase a cabo a avaliación inicial do discente, tanto no grao elemental coma no grao profesional, co propósito de verificar o seu nivel de preparación para afrontar os obxectivos propostos no curso matriculado.

3. Atención á diversidade

O alumnado do conservatorio habitualmente esta dentro dun nivel sociocultural e económico medio, cunha gran capacidade de traballo pois ten que compaxinar os estudos de musica cos de ensinanzas xerais. As motivacións para estudar no conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretemento, por inercia dun grupo de amigos, etc.

Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz. A vía para o tratamento da diversidade é a adaptación curricular, que e o conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun discente ou grupo determinado.

Dependendo das circunstancias que se presenten no aula, o docente poderá plantexar as seguintes estratexias:

- Adaptacións do material didáctico.
- Variacións da metodoloxía.
- Propoñer actividades de traballo alternativas.
- Organizar o traballo de forma flexible.
- Acelerar ou frear o ritmo de novos contidos

4. Temas transversais

A atención personalizada é outro punto, pois non todos os alumnos desenvólvense igual e tampouco teñen as mesmas expectativas de futuro ou de proxección dos seus estudos. Debemos considerar a posibilidade de que o alumnado pode modificar o seu itinerario ao chegar ao superior cara a outras especialidades, debido á diversificación característica deste grao, que abarca especialidades máis específicas que as meramente instrumentais (por exemplo o Jazz).

A interdisciplinariedade tamén é un elemento de gran importancia, pois as materias deben interrelacionarse para que sirvan de reforzo unas coas outras, punto

que se denota na coincidencia ou similitude de obxectivos como en: Historia da música, Análise, Orquestra ou Música de Cámara.

4.1. Educación en valores

A educación no ámbito musical non debe acabar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e un desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais.

Estes contidos que responden á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente de carácter actitudinal e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara a dita realidade.

O carácter participativo e colaborador da práctica musical, facilita a incorporación destes temas ao aula especialmente na práctica de conxunto. Temas como a igualdade de oportunidades entre sexos, o derrube das barreiras raciais, a educación para a saúde, compromiso co medio ambiente ou educación para a paz poderán ser incorporados tanto na clase individual como na de conxunto.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día mais patente, a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cingúese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos tradicionais. Incluso nestas circunstancias que a priori poden parecer pouco dadas ao uso das TICs pódense empregar co fin de complementar e facilitar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

O uso de materiais audiovisuais relacionados ca materia xa non é unha novidade nos tempos que corren, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc. Estas plataformas unidas á compartición

masiva de material audiovisual facilita o seu uso no aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, gravadoras, tablets, teléfonos, etc.) permite analizar no aula as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o discente.

O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox o Google Drive permiten a creación de espazos de compartición de material electrónico para os discentes que poden ser controlados polo docente.

Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc.

O uso de todos os materiais relacionados coas TICs empregados no aula debe respectar en todo momento as leis distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Os discentes participarán nas audicións da especialidade, ao menos unha por trimestre no caso de que o docente o considere oportuno. Tamén terán a posibilidade de participar nas que organice o departamento. Para a participación nas mesmas o discente deberá realizar polo menos un mínimo de 2 ensaios co pianista acompañante tendo que acordalos previamente segundo o procedemento para tal efecto establecido no centro.

Poderanse organizar desde o departamento ou o aula da especialidade un ou varios cursos / master-class ao longo do curso. A asistencia aos ditos cursos será sempre voluntaria aínda que dado o contido dos mesmos é recomendable.

6. Secuenciación por cursos

6.1. Curso: 1º GE

6.1.1. Obxectivos

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento e a coordinación entre ambas as mans.
- b) Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son, adecuándonos ó nivel do alumnado.
- c) Saber utilizar con precisión os reflexos necesarios para corrixir automaticamente a afinación das notas e a calidade do son, acorde co nivel que estamos.
- d) Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas utilizar, dentro das esixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- e) Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora adecuándose ao nivel.
- f) Interpretar un repertorio básico integrado por obras representativas de diferentes estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

6.1.2. Contidos

- Práctica da relaxación e da respiración para o desenvolvemento da capacidade pulmonar, ademais dunha correcta posición corporal para unha adecuada iniciación instrumental.
- Fortalecemento dos músculos faciais, mediante exercicios propostos polo profesor.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.

- Estudos de emisión do son, relacionado cunha correcta embocadura e unha boa respiración.
- Explicación e traballo dos principios básicos de dixitación no rexistro programado para este nivel.
- Práctica de escalas e arpexios: DoM e Lam
- Práctica das articulacións, traballando escalas e intervalos con diferentes articulacións.
- Traballo da dinámica, comezando a diferenciar os matices: p e mf
- Desenvolvemento da flexibilidade dos beizos, coa práctica de intervalos ligados e/ou con posicións fixas. Neste nivel serán intervalos de 2ª M e m ligado e picado.
- Estudo da boquilla con exercicios propostos polo profesor, adecuados ás características do alumnado, no caso de ser necesario.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Práctica dunha selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras de repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto nas colectivas para favorecer a escoita dos compañeiros e de un mesmo dentro do grupo.

6.1.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os

criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- 2) Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.
- 3) Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 4) Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.
- 5) Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 6) Interpretar en público algunha das obras representativas do seu nivel no instrumento con seguridade e control da situación.
- 7) Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.

- 8) Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.
- 9) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudo aceptable.
- 10) Presentar as escalas programadas para o curso tanto as maiores como as menores dentro do rexistro traballado.
- 11) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo.

Mínimos esixibles

- Tres unidades do método de bombardino “Brass School 1 - Algar Editorial”
- Tres unidades do método de tuba Brass School 1 - Algar Editorial”
- Look, Listen & Learn Nº1, tuba, Dehaske: leccións 1 a 10
- Look, Listen & Learn Nº1, bombardino, Dehaske: leccións 1 a 10 Interpretar polo menos dúas leccións de cada libro a elección do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.1.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acadada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.1.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Práctica dos primeiros sons coa boquilla.
- Coñecemento sobre a suxeición e posición correctas do instrumento
- Práctica da flexibilidade básica.
- Práctica de escalas: Do M e La m
- Práctica da escala cromática.
- Práctica de ritmos e melodías improvisadas individuais e en grupo.
- Práctica de exercicios simples encamiñados á respiración.

MÉTODOS E ESTUDOS:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Método de tuba:

- Brass School 1 - Algar Editorial
- Look, Listen & Learn Nº1, tuba, Dehaske leccións 1 a 10
- Método de bombardino:
  - Brass School 1 - Algar Editorial
  - Look, Listen & Learn Nº1, bombardino, Dehaske leccións 1 a 10

OBRAS CON ACOMPAÑAMENTO DE PIANO

- Interpretar algunhas obras sinxelas con acompañamento de piano dunha dificultade acorde con este nivel.

6.2. Curso: 2º GE

6.2.1. Obxectivos

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.
- b) Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son, adecuándonos ó nivel do alumnado.
- c) Saber utilizar con precisión os reflexos necesarios para corrixir automaticamente a afinación das notas e a calidade do son, acorde co nivel que estamos.
- d) Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas utilizar, dentro das esixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- e) Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora adecuándose ó nivel.
- f) Interpretar un repertorio básico integrado por obras representativas de diferentes estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

6.2.2. Contidos

- Práctica da relaxación e da respiración para o desenvolvemento da capacidade pulmonar, ademais dunha correcta posición corporal para unha adecuada iniciación instrumental.
- Práctica de exercicios que favorezan un adecuado fortalecemento dos músculos faciais.
- Práctica de estudos de emisión do son, relacionado cunha correcta embocadura e unha boa respiración, en diferentes rexistros e dinámicas.
- Explicación e traballo dos principios básicos de dixitación no rexistro programado para este nivel.
- Práctica de escalas e arpexios: DoM, ReM, FaM, SolM, SibM e relativos menores.
- Práctica das articulacións, traballando escalas e intervalos con diferentes articulacións: notas ligadas e picadas (sons curtos e sons tenutos tamén).
- Traballo da dinámica, comezando a diferenciar os matices: p, mf, f, cresc e dim.
- Estudo da boquilla con exercicios propostos polo profesor, adecuados ás características do alumnado.
- Práctica de exercicios para o adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Concienciación sobre a adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.)
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Práctica dunha selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras de repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto nas colectivas para favorecer a escoita dos compañeiros e de un mesmo dentro do grupo.

6.2.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- 2) Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.
- 3) Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 4) Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.
- 5) Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 6) Interpretar en público algunha das obras representativas do seu nivel no instrumento con seguridade e control da situación.
- 7) Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar,

ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.

- 8) Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.
- 9) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Presentar as escalas programadas para o curso tanto as maiores como as menores dentro do rexistro traballado.
- 11) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Tres unidades do método de bombardino “Brass School 2 - Algar Editorial”
- Tres unidades do método de tuba Brass School 2 - Algar Editorial”
- Look, Listen & Learn Nº1, tuba, Dehaske: leccións 11 a 20
- Look, Listen & Learn Nº1, bombardino, Dehaske: leccións 11 a 20
- Escalas e arpejos ata 2 alteracións maiores e menores(armónica, melódica e oriental) escala cromática.
- Interpretar polo menos dúas leccións de cada libro a elección do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Crterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.2.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.2.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Práctica de sons largos como traballo determinante na produción dun bo son.

- Coñecemento sobre a suxeición e posición correcta do instrumento
- Práctica de escalas: Do M, Fa M, Sol M, Sib M e Re M, coas súas relativas menores, e ademais da práctica da memoria.
- Práctica da escala cromática
- Práctica de ritmos e melodías improvisadas individuais e en grupo.
- Práctica de exercicios simples encamiñados á respiración propostos polo profesor

MÉTODOS DE ESTUDO

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Flexibilidad -B. Slokar.
- Método de tuba Brass School 2 - Algar Editorial
- Método de bombardino Brass School 2 - Algar Editorial
- Look, Listen & Learn Nº1, tuba, Dehaske: leccións 11 a 20
- Look, Listen & Learn Nº1, bombardino, Dehaske: leccións 11 a 20
- Método completo, R.Endrenseen
- A Tune Day P.Herfurth

OBRAS DE ESTUDO CON ACOMPAÑAMENTO DE PIANO

- Interpretar algunhas obras sinxelas con acompañamento de piano dunha dificultade acorde con este nivel.

6.3. Curso: 3º GE

6.3.1. Obxectivos

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento.

- b) Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son, adecuándonos ó nivel do alumnado.
- c) Saber utilizar con precisión os reflexos necesarios para corrixir automaticamente a afinación das notas e a calidade do son, acorde co nivel que estamos.
- d) Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas utilizar, dentro das esixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- e) Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora adecuándose ó nivel.
- f) Interpretar un repertorio básico integrado por obras representativas de diferentes estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

6.3.2. Contidos

- Práctica da relaxación e da respiración para o desenvolvemento da capacidade pulmonar, ademais dunha correcta posición corporal para unha adecuada iniciación instrumental.
- Fortalecemento dos músculos faciais, mediante exercicios propostos polo profesor.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- Estudos de emisión do son, relacionado cunha correcta embocadura e unha boa respiración.
- Principios básicos de dixitación no rexistro programado para este nivel.
- Práctica das articulacións, traballando escalas e intervalos con diferentes articulacións: notas ligadas e picadas (sons cortos e sons tenutos tamén).
- Traxallo da dinámica, comezando a diferenciar os matices: p, mf, f, cresc e dim.

- Desenvolvemento da flexibilidade dos labios, coa práctica de intervalos ligados e con posicións fixas.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Estudo da boquilla con exercicios propostos polo profesor, adecuados ás características do alumnado.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.).
- Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras de repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto nas colectivas para favorecer a escoita dos compañeiros e de un mesmo dentro do grupo

6.3.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso

- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- 2) Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.
- 3) Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 4) Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.
- 5) Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 6) Interpretar en público algunha das obras representativas do seu nivel no instrumento con seguridade e control da situación.
- 7) Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.
- 8) Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.
- 9) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudo aceptable.
- 10) Presentar as escalas programadas para o curso tanto as maiores como as menores dentro do rexistro traballado.
- 11) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os

contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Obtención dunha boa calidade do son.
- Escalas ata 3 alteracións maiores e menores(armónica, melódica e oriental) escala cromática.
- Tres unidades do método de bombardino “Brass School 3 - Algar Editorial”
- Tres unidades do método de tuba Brass School 3 - Algar Editorial”
- Look, Listen & Learn Nº2, tuba, Dehaske:
- Look, Listen & Learn Nº2, bombardino, Dehaske:
- Interpretar polo menos dúas leccións de cada libro a elección do profesor.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.3.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%

- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acadada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.3.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Práctica de sons largos como traballo determinante na produción dun bo son.
- Coñecemento sobre a posición correcta do instrumento
- Práctica da flexibilidade.
- Práctica de escalas: Do M, Fa M, Sol M, Sib M, Re M, Mi b M e La M coas súas relativas menores, e ademais da práctica da memoria.
- Práctica da escala cromática.
- Práctica de ritmos e melodías improvisadas individuais e en grupo.
- Práctica de exercicios simples encamiñados á respiración propostos polo profesor
- Práctica de exercicios propostos polo profesor

MÉTODOS DE ESTUDO

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo

variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Flexibilidad -B. Slokar.
- Método de tuba Brass School 3 - Algar Editorial
- ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
- Look, Listen & Learn Nº2 Tuba Editorial de Haske
- Estudos in legato-H.Fink
- Método de bombardino Brass School 3 - Algar Editorial
- ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by
- Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
- Estudos in legato-H.Fink
- Método completo, R.Endrenseen

OBRAS DE ESTUDIO CON ACOMPAÑAMENTO DE PIANO

- Interpretar algunhas obras sinxelas con acompañamento de piano dunha dificultade acorde con este nivel.

6.4. Curso: 4º GE

6.4.1. Obxectivos

- a) Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento e a coordinación entre ambas as mans.
- b) Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son, adecuándonos ó nivel do alumnado.
- c) Saber utilizar con precisión os reflexos necesarios para corrixir automaticamente a afinación das notas e a calidade do son, acorde co nivel que estamos.

- d) Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas utilizar, dentro das esixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- e) Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora adecuándose ó nivel.
- f) Interpretar un repertorio básico integrado por obras representativas de diferentes estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

6.4.2. Contidos

- Práctica da relaxación e da respiración para o desenvolvemento da capacidade pulmonar, ademais dunha correcta posición corporal para unha adecuada iniciación instrumental.
- Fortalecemento dos músculos faciais, mediante exercicios propostos polo profesor.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- Estudos de emisión do son, relacionado cunha correcta embocadura e unha boa respiración.
- Práctica das articulacións, traballando escalas e intervalos con diferentes articulacións: notas ligadas e picadas (sons curtos e sons tenutos tamén).
- Traballo da dinámica, comezando a diferenciar os matices: p, mf, f, cresc e dim.
- Desenvolvemento da flexibilidade con posicións fixas, ligado e picado.
- Estudo da boquilla con exercicios propostos polo profesor, adecuados ás características do alumnado.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos,

temas, períodos, frases, seccións, etc...)

- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras de repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto nas colectivas para favorecer a escoita dos compañeiros e de un mesmo dentro do grupo.

6.4.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- 2) Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a

articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.

- 3) Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- 4) Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.
- 5) Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- 6) Interpretar en público algunha das obras representativas do seu nivel no instrumento con seguridade e control da situación.

Importante: tendo en conta a proximidade da proba de acceso que o alumno terá que facer ó rematar o cuarto curso para continuar no grao profesional, o mínimo esixible continúa sendo unha peza ó curso, pero neste curso pasa tamén a traballarse unha obra cada 10 sesións, tendo que tocar obrigatoriamente unha delas en audición pública e de memoria.

- 7) Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces.
- 8) Interpretar pezas con outros compañeiros demostrando interese e compañeirismo seguindo as indicacións traballadas en clase.
- 9) Presentar o traballo diario semanal proposto cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Presentar as escalas programadas para o curso tanto as maiores como as menores dentro do rexistro traballado.
- 11) Presentar unha actitude de compañeirismo e boa predisposición á hora de tocar en grupo ou no momento da sesión co profesor.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación

continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Escalas ata 4 alteracións maiores e menores(armónica, melódica e oriental).
- Dous estudos do 10 ó 20 do método “Estudios in Legato” H.Fink
- Tres estudos da parte syncopation do “Método Completo J.B.Arbans”
- Unha das obras proposta para o curso.
- Obtención dunha boa calidade do son.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.4.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a

primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.4.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Práctica de sons largos como traballo determinante na produción dun bo son.
- Coñecemento sobre a suxeición e posición correctas do instrumento
- Práctica da flexibilidade.
- Práctica de escalas: ata catro alteracións maiores e menores, ademais da práctica da memoria.
- Práctica da escala cromática
- Práctica de ritmos e melodías improvisadas individuais e en grupo.
- Práctica de exercicios simples encamiñados á respiración propostos polo profesor
- Práctica de exercicios propostos polo profesor

MÉTODOS DE ESTUDO

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Flexibilidad B.Slokar.
- Technical studies H.L.Clarke
- Métodos de tuba:
- ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)

- Método de tuba Brass School 4 - Algar Editorial
- Look, Listen & Learn Nº3 Tuba Editorial de Haske
- Estudios in legato H. Fink
- Métodos de bombardino:
- ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
- Método de bombardino Brass School 4 - Algar Editorial
- Look, Listen & Learn Nº3 Bombardino Editorial de Haske
- Estudios in legato H. Fink

OBRAS DE ESTUDIO CON ACOMPAÑAMENTO DE PIANO (unha por trimestre)

- Largo and Presto	B. Marcello arr. D. C. Little
- Bourré	Handel arr. Ken Swanson
- Egotistical Elephant	D. Hartzell
- Sonatina de Invierno	R. Cano
- The Bombastic Bombardon	E. Siebert
- O Isis and Osiris	W.A. Mozart
- Après un Reve	Fauré arr. S. Mead
- Recitative song an chorn	H. Purcell
- Divertimento	J. Haydn
- Trombonaria	J. Brouquieres

6.5. Curso: 1º GP

6.5.1. Obxectivos

- Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo.
- Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha

correcta interpretación instrumental.

- c) Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel.
- d) Memorizar textos musicais.
- e) Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e formacións variadas que se poidan formar.
- f) Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.

6.5.2. Contidos

- Estudo do rexistro agudo e grave propostos polo profesor.
- Estudo da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación.
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.
- Iniciación ó estudio do dobre picado, e o seu bo uso.
- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc., e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudio diario.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista.

6.5.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar concienciación na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exixencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.

- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica.
- 7) Interpretar de polo menos unha obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 9) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudo aceptable.
- 10) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Escalas maiores e menores ata cinco alteracións.
- Arban Complete Method for Trombone & Euphonium: Páx. 93 (exercicios 14 e 15) Páx. 156 (exercicios 32 e 33) Páx. 166 (exercicio 53)
- Arban Complete Method for the Tuba: Páx. 86 (exercicios 14 e 15) Páx. 141 (exercicios 32 e 33) Páx. 152 (exercicio 53)
- Estudios in legato, H.Fink
- 31 Estudos brillantes, M.Bleger
- Interpretar polo menos dúas leccións de cada libro a elección do profesor e unha das obras programadas para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Cráterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Cráterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.5.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.5.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Escalas maiores e menores ata cinco alteracións , cos seus arpejos, en diferentes articulacións e tempos.

- Intervalos maiores e menores, ligado e picado., a traballar de memoria.
- Traballo con exercicios propostos polo profesor(flexibilidade, staccato, sincronismo e articulación)

MÉTODOS DE ESTUDO

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - o Flexibilidad W.Jacobs
  - o Technical studies H.L.Clarke edit.Carl Fischer
  - o ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
  - o Estudios in legato H.Fink
- Métodos de bombardino:
  - o Flexibilidad M.Badia
  - o ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
  - o Estudios in legato, H. Fink
  - o 31 Estudos brillantes, M. Bleger

OBRAS DE ESTUDO (coma mínimo, unha por trimestre)

- Andante	Tcherpnin
- Sonata nº 2	B. Marcello
- Andante and Rondo	A. Capuzzi
- Su Majestad la Tuba	R.Dogwig
- O Senhor Biscuit	J.Durán (Obra Galega)
- Tuba Galante	M. Brotóns (Obra Galega)

- Concertino	A.Frackenpohl
- Shades of Tuba	E. Vasconi
- Sixlittle tuba pieces	G.Jacob
- TheSwan	C. Saint Saëns
- Aria of thekings revé	P.Tchaikowsky
- Barcarolle	Hoffmann arr. S Mead
- Euphonisomo	P. Baratto
- Romance op.2	V.Ewald
- The Egoistical Elephant	D.Hartfell
- El Repartidor de Periódicos	Antonio Peña (Obra Galega)

6.6. Curso: 2º GP

6.6.1. Obxectivos

- Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo
- Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha correcta interpretación instrumental.
- Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel
- Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e formacións variadas que se poidan formar.
- Memorizar textos musicais.
- Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.

6.6.2. Contidos

- Estudo do rexistro agudo e grave proposto para este ciclo, con exercicios propostos polo profesor.
- Estudio da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.
- Iniciación ó estudio do dobre picado, e o seu bo uso.
- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc., e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Traballo de exercicios sobre cifrado americano, exercicios de improvisación libre e exercicios de imitación que permitan desenvolver as capacidades para improvisar co instrumento.
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudo diario.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista

6.6.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre

representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar concienciación na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exixencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.
- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica.
- 7) Interpretar de polo menos unha obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 9) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Escalas maiores e menores.
- Arban Complete Method for Trombone & Euphonium: Páx. 94 (exercicio 3), Páx. 163 (exercicios 11 e 13), Páx. 183 (exercicio 85 e 88)
- Arban Complete Method for the Tuba: Páx. 94 (exercicio 3), Páx. 163 (exercicios 11 e 13), Páx. 183 (exercicio 85 e 88)
- Estudios in legato, H.Fink
- 31 Estudos brillantes, M.Bleger
- Interpretar polo menos dúas leccións de cada libro a elección do profesor e unha das obras programadas para o curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.6.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de

clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acadada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.6.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Exercicios achegados polo profesor referentes a respiración, boquilla e vibración dos beizos, emisión do son, flexibilidade e posición fixa, legato, articulación, memorización e lectura a vista.
- Escalas e arpexos en tódalas tonalidades maiores e menores (natural, armónica, melódica e oriental) Escala cromática.

MÉTODOS DE ESTUDO:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - o Flexibilidad, W.Jacobs
  - o Technical Studies, H.L.Clarke edit.Carl Fischer
  - o ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
  - o 43 Bel Canto Studies M. Bordogni edit. A. Leduc
  - o 70 Studies for Tuba Volume I V.Blazhevich edit. R. King
- Métodos de bombardino:
- Flexibilidad M.Badia
- ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
- Melodius Etudes for Trombone, J. Rochut edit. Carl Fischer
- Technical Studies, H.L.Clarke edit.Carl Fischer
- 31 Estudos brillantes, M.Bleger

OBRAS DE ESTUDO (coma mínimo, unha por trimestre)

- Suite for Tuba D. Haddad
- Suite for Euphonium D. Haddad
- Ritual and Celebration J.Spears
- Suite Marina J.Deffaye
- Harvey's Tuba E. Nogueroles
- Rhapsody for Euphonium J.Curnow
- Tuba Suite M.Arnold
- Concertino for Tuba A.Frackenphol
- Sonatina Clásica T.Miller
- Gavotte J.S.Bach
- Rhapsody for euphonium J. Curnow

- York shire Ballad   J. Barnes
- Adagio   D. Shostakovich

6.7. Curso: 3º GP

6.7.1. Obxectivos

- a) Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo
- b) Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha correcta interpretación instrumental
- c) Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel
- d) Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e formacións variadas que se poidan formar.
- e) Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.
- f) Memorizar textos musicais.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.

6.7.2. Contidos

- Práctica da lectura a primeira vista .
- Traballo de tódolos elementos que interveñen no fraseo musical: liña musical e expresión musical.
- Estudo das escalas e arpejos maiores e menores con distintas articulacións.
- Estudo da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este

ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.

- Asentamento e perfeccionamento do estudo do dobre e triplo picado, e o seu bo uso.
- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc... e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudio diario.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista

6.7.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar control na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exixencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.
- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica.
- 7) Interpretar de polo menos 1 obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 9) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando

de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Tres estudos do 1 ó 10 do método Melodius Etudes for Trombone J. Rochut edit. Carl Fischer
- Tres estudos do 1 ó 10 do “70 Estudios For Tuba V. Blazhevich”
- Arban Complete Method for the Tuba: Páx. 129 (exercicio 3), Páx. 166 (exercicios 26 e 36), Páx. 186 (exercicio 100 e 107)
- 43 Bell Canto Studies-M. Bordogni (Nº 5 e 6)
- 70 Studies for Tuba V. Blazhevich (Nº 5 e 6)
- Arban Complete Method for Trombone & Euphonium: Páx. 141 (exercicio 3), Páx. 182 (exercicios 26 e 36), Páx. 202 (exercicio 100 e 107)
- Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) (Nº 5 e 6)
- 31 Études Brillantes M. Bleger (Nº 5 e 6)
- Unha obra escollida polo profesor de entre as programadas no curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións publicas ao longo do curso

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.7.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acadada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.7.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Exercicios achegados polo profesor referentes a respiración, boquilla e vibración dos labios, emisión do son, flexibilidade e posición fixa, legato, articulación, memorización e lectura a vista.
- Escalas e arpejos en tódalas tonalidades. Escala cromática.

MÉTODOS DE ESTUDO:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - o 20 minutes warm-up, M.Davis
  - o Technical studies, H.L.Clarke edit.Carl Fischer
  - o Arban Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)

- 43 Bel Canto Studies M. Bordogni edit. A. Leduc
- 70 Studies for Tuba Volume I V. Blazhevich edit. R. King
- Métodos de bombardino:
  - Flexibilidad M. Badia
  - Arban Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
  - Melodius Etudes for Trombone J. Rochut edit. Carl Fischer
  - Technical Studies H.L. Clarke edit. Carl Fischer
  - 31 Estudios brillantes M. Bleger

OBRAS DE ESTUDO: (coma mínimo, unha por trimestre)

- Song for Ina P. Sparke
- Ritual and celebration J. Spears
- Fantasy for Tuba M. Arnold
- Concierto en un movi. Lebedev
- Introduction and tarantelle H. Bells
- Sonata nº 5 in C Marcello arr. D. Little/B. Nelson
- Sonata for Tuba(en la menor) B. Marcello
- Tuba Suite G. Jacob
- Beelzebud A. Catozzi
- Serenade Schmidt
- Muiñeira para bombardino M. Viso (Obra Galega)
- Aubade P. Sparke
- Legend of the Sleeping Bear D. Uber
- Sonata Nº2 L. Cherubini
- Sonata Nº6 G. F. Handel
- Six studies in english folk-song R. VaughanWillians
- Sonata in F minor G. F. Telemann

6.8. Curso: 4º GP

6.8.1. Obxectivos

- a) Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo.
- b) Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha correcta interpretación instrumental.
- c) Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel.
- d) Memorizar textos musicais.
- e) Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e formacións variadas que se poidan formar.
- f) Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.

6.8.2. Contidos

- Perfeccionamento progresivo da velocidade co instrumento no rexistro esixido neste ciclo
- Estudio do rexistro agudo proposto para este ciclo, con exercicios propostos polo profesor.
- Estudio da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.
- Asentamento e perfeccionamento do estudio do dobre e triplo picado, e o seu bo uso.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.

- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc... e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Traballo de exercicios sobre cifrado americano, exercicios de improvisación libre e exercicios de imitación que permitan desenvolver as capacidades para improvisar co instrumento.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudio diario.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista

6.8.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar control na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exigencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.
- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica.
- 7) Interpretar de polo menos 1 obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 9) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- Arban Complete Method for the Tuba: Páx. 310 (exercicio 3) Páx. 326 (exercicio 3)
- Tres estudos escollidos do 10 ó 20 do método Melodius etude M. Bordogni.
- “70 Estudios For Tuba” V. Blazhevich 11 e 12
- 31 Études Brillantes M. Bleger 11 e 12
- E unha das obras propostas para este curso

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo

semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.8.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.8.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Exercicios achegados polo profesor referentes a respiración, boquilla e vibración dos labios, emisión do son, flexibilidade e posición fixa, legato, articulación, memorización e lectura a vista.
- Escalas e arpejos en tódalas tonalidades. Escala cromática.

MÉTODOS DE ESTUDO:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, podendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - o 20 minutes warn-up, M. Davis
  - o Technical studies, H.L. Clarke edit. Carl Fischer
  - o ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
  - o 43 Bel Canto Studies M. Bordogni edit. A. Leduc
  - o 70 Studies for Tuba Volume II V.Blazhevich edit. R. King
- Métodos de bombardino:
  - o Flexibilidad Vol II M. Badia
  - o ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
  - o Melodius Etudes for Trombone J. Rochut edit. Carl Fischer
  - o Technical Studies H.L. Clarke edit. Carl Fischer
  - o 31 Estudos brillantes M. Bleger

OBRAS DE ESTUDO: (como mínimo, unha por trimestre ao menos)

- Sonata for Tuba A. Frackenpohl
- Lyric Suite H. White
- Sonata N°5 Galliard
- Concertino A. Frackenpohl
- Vocalise Rachmaninoff
- Sonatina H. Stevens
- Morceau Symphonique A. Guilmart
- Sonata en Fa Maior B. Marcello
- Legend of the purple hills D. Ober
- Concerto for Basson W. A. Mozart
- Concerto Rimsky-Korsakov

6.9. Curso: 5º GP

6.9.1. Obxectivos

- a) Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo
- b) Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha correcta interpretación instrumental.
- c) Coñecer as gráficas contemporáneas mais comúns así coma os principais efectos sonoros.
- d) Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel.
- e) Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e agrupacións variadas que se poidan formar.
- f) Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.
- g) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía

progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.

- h) Memorizar textos musicais.
- i) Acadar unha madurez de criterio autónomo para escoller a mellor interpretación propia, ademais de ter ben sentada unha boa base técnica que permita chegar con boas garantías ó final do grao profesional.

6.9.2. Contidos

- Estudio do rexistro agudo e grave proposto para este ciclo, con exercicios propostos polo profesor.
- Estudo da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación.
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.
- Utilización do dobre picado e triplo picado, e o seu bo uso.
- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc... e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Realización de análise sobre audicións comparadas de grandes intérpretes e sinalar as posibles diferencias interpretativas.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son.
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudio diario.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Traballo de exercicios sobre cifrado americano, exercicios de improvisación libre e exercicios de imitación que permitan desenvolver as capacidades para improvisar co instrumento.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista.

6.9.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar control na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exixencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.
- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica..

- 7) Interpretar de polo menos 1 obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 9) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudio aceptable.
- 10) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- 12 Estudos para Tuba Otto Maenz dous estudos do 1 ó 5
- Melodious etudes tres estudos do 20 ó 30 do método
- Arban Complete Method for the Tuba: Páx. 316 (exercicio 6)
- 70 Studies for Tuba V. Blazhevich 17 e 18.
- Arban Complete Method for Trombone & Euphonium : Páx. 331 (exercicio 6)
- 31 Études Brillantes M. Bleger 17 e 18.
- Unha das obras propostas para este curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas

diferentes actividades deseñadas ao efecto.

- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións

Criteria de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Criteria para a concesión de ampliación de matrícula

- Ter superados os obxectivos de todas as materias do curso no que se atopa.
- As ampliacións de matrícula teñen que ser solicitadas polo discente na secretaría do centro antes do 30 de novembro.

6.9.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

6.9.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Exercicios achegados polo profesor referentes a respiración, boquilla e vibración dos labios, emisión do son, flexibilidade e posición fixa, legato, articulación, memorización e lectura a vista.
- Tódalas escalas maiores e menores en diferentes articulacións e tempos.

MÉTODOS DE ESTUDO:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, puidendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - 20 minutes warn-up, M. Davis
  - Technical studies, H.L. Clarke edit. Carl Fischer
  - ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
  - 43 Bel Canto Studies M. Bordogni edit. A. Leduc
  - 70 Studies for Tuba Volume II V. Blazhevich edit. R. King
  - 24 Estudios Melódicos, Vasiliev
  - 12 Estudos para Tuba, Otto Maenz
- Métodos de bombardino:
  - Flexibilidad Vol II M. Badia
  - ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
  - Melodius Etudes for Trombone J. Rochut edit. Carl Fischer
  - Technical Studies H.L. Clarke edit. Carl Fischer
  - 60 Selected Studies for Trombone C. Kopprasch
  - 12 Estudos Melódicos H. Couillaud

OBRAS DE ESTUDO: (como mínimo, unha por trimestre)

- Sonata H. Eccles.
- Fantasy P. Sparke
- Rumanian Dance nº 2 D. Ionel
- Aria E. Bozza
- Sonata nº2 "IL pastor fido A. Vivaldi

- Euphonium Concerto J. Horovitz
- Fantasy H. Hoshina
- Suite Nº2 para Violonchelo J. S. Bach
- Tuba Rapsody C. Grudman
- Sonatina Koetsier
- Sonate para tuba D. Uber
- Sonata Nº2 Cherubini
- Fantasia G. Jacobs
- Tres romanzas R. Schumann
- Concerto Allegro A. Lebedev
- Estudo de repertorio de banda e orquestra adaptado ao seu nivel.

Os textos propostos son orientativos, quedando a criterio do docente e en atención á diversidade, unha posible modificación neste apartado metodolóxico.

6.10. Curso: 6º GP

6.10.1. Obxectivos

- a) Mellorar progresivamente a técnica e a sonoridade dentro do nivel esixido neste ciclo.
- b) Aplicar progresivamente os coñecementos musicais adquiridos para unha correcta interpretación instrumental.
- c) Coñecer as grafías contemporáneas mais comúns así coma os principais efectos sonoros.
- d) Interpretar obras de diversas épocas e estilos cunha dificultade progresiva e adecuada ó nivel.
- e) Participar en actividades musicais de conxunto con grupos e formacións variadas que se poidan formar.
- f) Coñecer progresivamente os criterios interpretativos do propio instrumento en

cada período musical, aplicándoos ó estudio do repertorio proposto.

- g) Memorizar textos musicais.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento, así como un bo uso da memoria á hora de interpretar.
- i) Acadar unha madurez de criterio autónomo para escoller a mellor interpretación propia, ademais de ter ben sentada unha boa base técnica que permita chegar con boas garantías ó final do grao profesional.

6.10.2. Contidos

- Estudo da ornamentación con estudos e obras axeitadas, con especial atención ós trinos e grupetos, e a súa boa entoación e articulación.
- Coñecemento progresivo do repertorio solista con obras axeitadas para este ciclo, e audicións comentadas de diferentes versións da mesma obra.
- Utilización do dobre picado e triplo picado, e o seu bo uso.
- Perfeccionamento no fraseo musical nas obras e estudos coidando os elementos máis importantes: expresión, dinámicas, cor sonoro, carácter, etc... e concienciando ó alumno da adquisición dun criterio persoal diferenciado dun criterio global de calidade.
- Adquisición progresiva no rexistro traballado da igualdade e calidade do son.
- Utilización da memoria musical na interpretación de obras, estudos e técnica, así como no estudo diario.
- Traballo de exercicios sobre cifrado americano, exercicios de improvisación libre e exercicios de imitación que permitan desenvolver as capacidades para improvisar co instrumento.
- Interpretación de pezas e estudos que engloben os aspectos técnicos e musicais tratados anteriormente.
- Perfeccionamento da lectura a primeira vista.

6.10.3. Avaliación

O docente avaliará aos seus discentes tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora, e o docente valorará de forma constante o progreso do alumnado ao longo de todo o curso, así como nas probas e/ou audicións realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial:** realizada na primeira clase do curso
- **Avaliación continua:** permite observar a evolución do discente.
- **Avaliación puntual:** realizada mediante probas que serven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do discente.

Tentarase dentro das posibilidades organizativas do centro agrupar ó alumnado por cursos e que estean presentes todos os docentes da materia co propósito de mellorar a homoxeneización dos criterios de avaliación e nivel educativo.

Criterios de avaliación

- 1) Demostrar unha procura da excelencia interpretativa, da calidade sonora, da mellora na entoación e da adecuación co acompañamento ou na práctica grupal.
- 2) Amosar afondamento no estudo e/ou interpretación de polo menos unha obra cada trimestre.
- 3) Amosar control na utilización dun esforzo muscular, dunha respiración e dunha relaxación propias dunha correcta postura adecuados ás exixencias da execución instrumentais.
- 4) Mostrar madurez na toma de decisións interpretativas.
- 5) Demostrar de soltura no uso das tonalidades e intervalos propostos para este ciclo de memoria.
- 6) Usar a memoria na interpretación de obras, estudos e técnica.

- 7) Interpretar de polo menos 1 obra en audición pública ó longo do curso académico co correspondente acompañamento de piano.
- 8) Interpretar un recital composto por polo menos 3 obras de diferentes estilos. (remítese ó punto 9.4 da programación)
- 9) Amosar comprensión formal, precisión na interpretación das grafías e naturalidade na lectura a primeira vista de textos musicais.
- 10) Presentar traballo diario semanal amosado cun nivel de estudo aceptable.
- 11) Colaborar á hora de representar a aula de tuba a través de concertos e audicións tanto na interpretación individual como de conxunto.

Os criterios de avaliación utilizaranse para observar a adquisición dos obxectivos que están programados para cada curso. Deste xeito, e atendendo á individualidade destas ensinanzas, así como á progresión única de cada discente, os contidos reflexados nesta programación adecuaranse a cada discente de forma personalizada, e os criterios de avaliación servirannos os docentes para medir durante todo o curso o grao de adquisición dos mencionados obxectivos. Polo tanto, estando o curso dividido por tres trimestres, o grao de adquisición ten que ser sumativo, polo que non se poden dividir os criterios de avaliación, senón que se teñen que ir sumando de forma gradual ata que no terceiro trimestre, e tal e como manda unha avaliación continua, se avalíe de forma conxunta todos os obxectivos acadados e os que non o están.

Mínimos esixibles

- 70 Studies for Tuba V. Blazhevich (Nº 23 e 24)
- 12 Estudios Especiais O. Maenz (Nº 6)
- 24 Estudios Melódicos Vasiliev (dous estudos)
- Un estudo característico do un ao cinco do método completo J.B Arbans
- 12 Estudos Melódicos H.Couillaud (dous estudos)
- Dúas das obras propostas para este curso.
- Realización dun recital de entre 20 e 30 minutos con obras de diferentes estilos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.

- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións

Crterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
--------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula: 30%	Audición: 30%	Traballo semanal: 40%
Técnica: 50%	Técnica: 30%	Estudo: 50%
Musicalidade: 50%	Musicalidade: 30%	Hábitos: 10%
	Preparación: 30%	Actitude: 30%
	Posta en escena: 10%	Material: 10%

No caso de que algún discente, e só por motivos debidamente xustificadas, non puidera realizar algún dos apartados anteriores (proba de aula, audición e traballo semanal), dito apartado quedará excluído da ponderación e a porcentaxe do resto de apartados expandirase proporcionalmente.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

Debido a que este é o último curso desta materia no Grao Profesional non se contempla a posibilidade de conceder ampliacións de matrícula.

6.10.4. Medidas de recuperación

Os obxectivos non superados no trimestre anterior serán reforzados cun plan individualizado proposto polo docente.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non poda ser avaliado por ter un rendemento baixo que impida ó docente unha correcta avaliación do mesmo realizará unha proba na que terá que demostrar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do discente.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

No caso de que algún discente non supere a avaliación de xeito positivo no curso lectivo ordinario, dentro de cada un dos cursos que conforman o grao elemental na especialidade de tuba, deberá afrontar unha proba en xuño coa fin de amosar que acada os obxectivos propostos para o curso na programación didáctica.

Esta proba terá carácter práctico e desenvolverase do seguinte xeito: o alumnado deberá interpretar dous estudos ou obras do repertorio orientativo para o curso, e un estudo ou obra proposta polo docente de nivel axeitado, que executará a primeira vista, para a que disporá dun tempo de 5 minutos.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos: 50%
- Aspectos expresivos: 50%

Ademais disto, o alumnado realizará un recital de entre 20 e 30 minutos con obras de diferentes estilos.

6.10.5. Recursos didácticos

EXERCICIOS DE TÉCNICA XERAL:

- Exercicios dados polo profesor referentes a respiración, boquilla e vibración dos labios, emisión do son, flexibilidade e posición fixa, legato, articulación, memorización e lectura a vista.
- Escalas e arpejos en tódalas tonalidades. Escala cromática.

MÉTODOS DE ESTUDO:

Secuenciado de maneira personalizada ó longo de todo o curso. A seguinte lista de repertorio serve soamente de guión no traballo diario do discente, puidendo variarse durante o curso por outras obras e estudos de igual ou parecido nivel para adaptarse ás necesidades da ensinanza individualizada do alumnado.

- Métodos de tuba:
  - o Flexibilidad G.Jacobs
  - o Technical Studies H.L.Clarke edit.Carl Fischer
  - o ARBAN Complete Method for the Tuba (Transcribed and Edited by Jerry Young & Wesley Jacobs)
  - o 43 Bel Canto Studies Vol. II M. Bordogni edit. A. Leduc
  - o 70 Studies for Tuba Vol. II V.Blazhevich edit. R. King
  - o 24 Estudios Melódicos Vasiliev
  - o 12 Estudos para Tuba Otto Maenz

- Métodos de bombardino:
  - o Flexibilidad Vol. II M.Badia
  - o ARBAN Complete Method for Trombone & Euphonium by Joseph Alessi and Brian Bowman (Edited by Wesley Jacobs)
  - o Melodius Etudes for Trombone Vol. II J. Rochut edit. Carl Fischer
  - o Technical Studies H.L.Clarke edit.Carl Fischer
  - o 12 Estudos Melódicos H.Couillaud
  - o 21 Estudes G.Pichaureau

OBRAS DE ESTUDO: (como mínimo, unha por trimestre a traballar)

- Pantomime P.Sparke
- Sonata P.Hindemit
- Euphonium Concerto Golland
- Solo Concurso M.Yuste

- Tuba Concerto E.Gregson
- Sonate B.Broughton
- Concerto do menor B.Marcello
- Concertino J. Koetsier
- 1º e 2º mov. concerto para tuba baixa V.Williams
- Serenade nº 12 V. Persichetti
- Silhouette J. Harmon
- Concerto in D m T. Albinoni
- Suite nº 1 (Effie suite) A. Wilder
- Suite Nº 2 de violonchelo J. S. Bach
- Romance Weber
- Sonata for euphonium D. Uber
- Party Piece P. Sparke
- Reload E. Nogueroles
- The Green Hill B. Appermont
- New – Orléans E.Bozza
- Fantasia Brillante Arban
- Estudo de repertorio de banda e orquestra adaptado ao seu nivel.

Os textos propostos son orientativos, quedando a criterio do docente e en atención á diversidade, unha posible modificación neste apartado metodolóxico.

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os docentes revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así como os resultados académicos dos discentes, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos discentes: avaliación inicial,

atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc.

Os docentes informarán aos discentes e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución. Así mesmo, para un bo desenvolvemento da acción titorial e unha atención individualizada, intentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada discente.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos discentes: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interese no estudo do instrumento, etc.

Comentaranse regularmente as audicións realizadas polos discentes, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os docentes estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos discentes.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado (pianos de cola en número suficiente e aulas con dous pianos), mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de docentes axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o docente e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos docentes etc.; en

definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos docentes e discentes levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón só dunha forma teórica.

9. Anexos

9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Para acceder ao primeiro curso do grao profesional o discente deberá realizar unha proba de acceso en cuxa primeira parte o discente deberá demostrar o seu nivel interpretando **tres obras** de diferentes estilos con acompañamento de piano se o require, **unha das cales deberá ser interpretada de memoria**. Para tal efecto se adxunta unha listaxe de obras orientativas.

Obras orientativas

- O Isis and Osiris	W. A. Mozart
- Divertimento	J. Haydn
- Recitative song and chorus	H. Purcell
- Largo i Presto	B. Marcello
- Après un Revé	G. Fauré
- Egotistical elephant	D. Hartzell

Criterios de avaliación e cualificación

- 1) Mostrar calidade e control do son.
- 2) Mostrar unha correcta dixitación.
- 3) Mostrar equilibrio entre os rexistros.
- 4) Tocar unha obra ou estudio de memoria.
- 5) Mostrar corrección na execución dos matices e reguladores dos exercicios, estudos e obras.
- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas articulacións e picados.
- 7) Mostrar un mantemento no tempo dos exercicios, estudos e as obras.
- 8) Mostrar un alto grao cualitativo na execución global dos exercicios, estudos e obras.

- 9) Mostrar unha correcta velocidade de execución.
- 10)Mostrar unha correcta afinación.

9.2. Probas de acceso a outros cursos

Para acceder aos cursos **2º, 3º e 4º do grao elemental** se realizarán probas de acceso en cuxa primeira parte o discente deberá demostrar o seu nivel interpretando **dúas pezas** de libre elección e un **exercicio de lectura a primeira vista**. Para tal efecto se adxunta unha listaxe de obras orientativas.

Para acceder aos cursos 2º, 3º, 4º, 5º e 6º do grao profesional se realizarán probas de acceso en cuxa primeira parte o discente deberá demostrar o seu nivel interpretando **tres obras ou estudos** de diferentes estilos con acompañamento de piano se o require, **unha das cales deberá ser interpretada de memoria**. Para tal efecto se adxunta unha listaxe de obras orientativas.

Obras orientativas acceso a 2º curso de grao elemental (escoller dúas pezas)

- Método de tuba:
  - o Brass School 2 - Algar Editorial
- Método de bombardino
  - o Brass School 2 - Algar Editorial
  - o Pequenas pezas co acompañamento de piano Un exercicio de lectura a primeira vista.

Crterios de avaliación e cualificación

- 1) Diferenciar entre picado e ligado
- 2) Colocar o corpo, mans e embocadura correctamente considerando o nivel no que se atopa.
- 3) Realizar na medida das súas posibilidades a respiración diafragmática.
- 4) Demostrar unha correcta lectura a primeira vista amosando precisión rítmica, precisión de notas e entoación, precisión de articulación e fraseo musical adecuado ó nivel.

Obras orientativas acceso a 3º curso de grao elemental (escoller dúas pezas)

- Método de tuba:
- Brass School 3 - Algar Editorial
- Método de bombardino
- Brass School 3 - Algar Editorial
- Tuba solos Canadian Brass book
- Un exercicio de lectura a primeira vista.

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Manter a correcta posición do corpo, mans e embocadura.
- 3) Manter o tempo cando se execute un exercicio ou obra.
- 4) Diferenciar entre forte e piano.
- 5) Utilizar o staccato cando se requira.
- 6) Diferenciar caracteres da música.
- 7) Demostrar unha correcta lectura a primeira vista amosando precisión rítmica, precisión de notas e entoación, precisión de articulación e fraseo musical adecuado ó nivel.

Obras orientativas acceso a 4º curso de grao elemental (escoller dúas pezas)

- 46 Estudios R. Endresen
- Estudos in legato H.Fink
- O Isis and Osiris W.A.Mozart
- Bourré Handel arr. KenSwanson
- Un exercicio de lectura a primeira vista.

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.

- 2) Manter a correcta posición do corpo, mans e embocadura.
- 3) Mostrar unha dixitación adecuada.
- 4) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución dos exercicios e obras.
- 5) Mostrar claridade e limpeza nas pasaxes.
- 6) Mostrar nitidez nas diferentes articulacións, así como o grao de adecuación na súa execución.
- 7) Mostrar diferenciación dinámica.
- 8) Demostrar unha correcta lectura a primeira vista amosando precisión rítmica, precisión de notas e entoación, precisión de articulación e fraseo musical adecuado ó nivel.

Obras orientativas acceso a 2º curso de grao profesional (escoller 3 pezas, unha será de memoria)

- His Majesty the Tuba R.Dowling
- Elégie V.Strukow
- Sonata en la maior B.Marcello
- O Senhor Biscuit J.Durán (Obra Galega)
- Andante-Allegro Barat
- Andante Tcheperin

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Mostrar unha dixitación adecuada.
- 3) Demostrar un control do son que permita manter igualdade entre os diferentes rexistros en aspectos tales coma a igualdade sonora, o control da afinación, o control da articulación, e todo aquel parámetro que poda sufrir cambios nos diferentes rexistros.
- 4) Tocar unha obra o estudio de memoria con solvencia.

- 5) Amosar unha correcta execución dos matices e reguladores dos exercicios, estudos e obras.
- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas diferentes articulacións, así como o grao de adecuación na súa execución.
- 7) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución das obras.
- 8) Amosar unha correcta afinación.
- 9) Demostrar un dominio do instrumento en todo momento durante a interpretación das obras.
- 10) Amosar unha correcta afinación.
- 11) Amosar os tempos apropiados das pezas e demostrar soltura co instrumento en cada un deles.

Obras orientativas acceso a 3º curso de grao profesional (escoller 3 pezas, unha será de memoria)

- Ritual and Celebration J.Spears
- Sonata Galliard
- Suite for tuba H.Hadad
- Sonata B.Marcello

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Mostrar unha dicitación adecuada.
- 3) Demostrar igualdade entre os diferentes rexistros en aspectos tales coma a igualdade sonora, o control da afinación, o control da articulación, o control das diferentes dinámicas e todos aqueles aspectos que podan non estar equilibrados nos diferentes rexistros.
- 4) Tocar unha obra o estudio de memoria con solvencia.
- 5) Amosar unha correcta execución dos matices e reguladores dos exercicios,

estudos e obras.

- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas diferentes articulacións, así como o grao de adecuación na súa execución.
- 7) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución das obras.
- 8) Demostrar un dominio do instrumento en todo momento durante a interpretación das obras.
- 9) Amosar unha correcta afinación.
- 10) Amosar os tempos apropiados das pezas e demostrar soltura co instrumento en cada un deles.

Obras orientativas acceso a 4º curso de grao profesional (escoller 3 pezas, unha será de memoria)

- Sonate H.Eccles
- Lyric Suite D.White
- Solo de concerto Marcello
- Sonata nº6 Haendel

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Mostrar unha dicitación adecuada.
- 3) Demostrar igualdade entre os diferentes rexistros en aspectos tales coma a igualdade sonora, o control da afinación, o control da articulación, o control das diferentes dinámicas e todos aqueles aspectos que podan non estar equilibrados nos diferentes rexistros.
- 4) Tocar unha obra o estudio de memoria con solvencia.
- 5) Amosar unha correcta execución dos matices e reguladores dos exercicios, estudos e obras.
- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas diferentes articulacións, así como o grao de

adecuación na súa execución.

- 7) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución das obras.
- 8) Demostrar un dominio do instrumento en todo momento durante a interpretación das obras.
- 9) Amosar unha correcta afinación.
- 10) Amosar os tempos apropiados das pezas e demostrar soltura co instrumento en cada un deles.

Obras orientativas acceso a 5º curso de grao profesional (escoller 3 pezas, unha será de memoria)

- Fantasía G.Jacob
- Konzert nº1 A.Lebedjew
- Sonata en Sib Maior A.Vivaldi
- Tuba Rapsody G,Grudman
- Fantasia J.A.Arban
- Suite Nº1 para violonchelo J.S.Bach

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Mostrar unha dicitación adecuada.
- 3) Demostrar igualdade entre os diferentes rexistros en aspectos tales coma a igualdade sonora, o control da afinación, o control da articulación, o control das diferentes dinámicas e todos aqueles aspectos que podan non estar equilibrados nos diferentes rexistros.
- 4) Tocar unha obra o estudio de memoria con solvencia.
- 5) Amosar unha correcta execución dos matices e reguladores dos exercicios, estudos e obras.

- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas diferentes articulacións, así como o grao de adecuación na súa execución.
- 7) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución das obras.
- 8) Demostrar un dominio do instrumento en todo momento durante a interpretación das obras.
- 9) Amosar unha correcta afinación.
- 10) Amosar os tempos apropiados das pezas e demostrar soltura co instrumento en cada un deles.

Obras orientativas acceso a 6º curso de grao profesional (escoller 3 pezas, unha será de memoria)

- Solo de concurso M.Yuste
- Effie Suite A.Wilder
- Blue bell sof Scotland Pryor
- Tuba Concerto E.Gregson
- Sonate P.Hindemit
- Suite Nº2 para violonchelo J.S.Bach

Criterios de avaliación

- 1) Amosar calidade sonora.
- 2) Mostrar unha dicitación adecuada.
- 3) Demostrar igualdade entre os diferentes rexistros en aspectos tales coma a igualdade sonora, o control da afinación, o control da articulación, o control das diferentes dinámicas e todos aqueles aspectos que podan non estar equilibrados nos diferentes rexistros.
- 4) Tocar unha obra o estudio de memoria con solvencia.
- 5) Amosar unha correcta execución dos matices e reguladores dos exercicios, estudos e obras.

- 6) Mostrar nitidez e limpeza nas diferentes articulacións, así como o grao de adecuación na súa execución.
- 7) Amosar estabilidade rítmica e capacidade de mantemento dun tempo estable na execución das obras.
- 8) Demostrar un dominio do instrumento en todo momento durante a interpretación das obras.
- 9) Amosar unha correcta afinación.
- 10) Amosar os tempos apropiados das pezas e demostrar soltura co instrumento en cada un deles.

9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao

O premio de fin de Grao concederáse ao alumnado que remate sexto curso de grao profesional cunha cualificación media de 8 entre todas as materias, polo menos e se presente á proba anual correspondente. Esta proba levarase a cabo unha vez rematada a sesión de avaliación do fin de curso. Formarase un tribunal especial para a ocasión e expedirase un diploma acreditativo que testemuñe a súa obtención.

O alumnado que cumpra estes requisitos e pretenda acadar o premio na especialidade de tuba deberá afrontar unha proba práctica, que consistirá na interpretación de dúas obras con acompañamento de piano. Unha obra será obrigada e outra de libre elección por parte do alumnado.

- A obra obrigada neste caso será: **Concerto de Tuba, E. Gregson**
- No caso de que se afronte con bombardino será: **Pantomime, P. Spark**

Criterios de Avaliación:

Valorarase o dominio na execución das obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.

O discente terá que demostrar unha sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do

instrumento e a utilización das súas posibilidades.

Valorarase que a obra de libre elección sexa de distinta época e estilo que a obra obrigada, e cunha dificultade técnica e interese artístico acorde ó nivel. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.

9.4. Programa do recital de fin de grao profesional

O programa de recital de fin de grao profesional constará de polo menos **tres obras de diferentes estilos**, sendo estas obras seleccionadas polo alumnado baixo a revisión do docente de entre un listado de obras recomendadas e adecuadas ao seu nivel.

Este recital vale para demostrar os coñecementos adquiridos ó longo de todo o grao profesional e tamén para fortalecer o alumnado que opte por continuar cos estudos superiores de música, que terá que presentar un programa similar nas súas respectivas probas instrumentais individuais. Inclúirase obrigatoriamente un **“Programa de Man”** por parte do alumnado que participe no recital. No programa de man o alumnado terá que incluír unha foto, unha pequena biografía do participante, as obras e autores que van a executar e unha breve “notas ao programa” que non exceda dun cartafol.